

Xây dựng hành lang pháp lý về bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia

13:43 26/10/2026

Dự thảo Luật Bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia đề xuất phân loại công trình thành 3 nhóm, xác định thẩm quyền quyết định đưa công trình vào danh mục bảo vệ. Cơ quan thẩm tra đề nghị làm rõ các tiêu chí phân loại, điều kiện hạn chế quyền công dân và cơ chế bảo vệ đối với hạ tầng số, trung tâm dữ liệu.

Quốc hội họp sáng 26/10. (Ảnh: THỦY NGUYỄN)

Sáng 26/10, theo chương trình Kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa XVI, Đại tướng Lương Tam Quang, Bộ trưởng Công an, thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ trình bày Tờ trình về dự án Luật Bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia.

Thượng tướng Lê Tấn Tới, Chủ nhiệm Ủy ban Quốc phòng, An ninh và Đối ngoại của Quốc hội, trình bày Báo cáo thẩm tra dự án Luật.

Phân loại công trình thành 3 nhóm, xác định rõ thẩm quyền bảo vệ

Theo Tờ trình của Chính phủ, việc xây dựng dự án Luật Bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia nhằm thể chế hóa kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng về bảo vệ an ninh quốc gia, hoàn thiện hệ thống pháp luật, khắc phục những hạn chế, khó khăn trong thực tiễn.

Trình bày Tờ trình, Đại tướng Lương Tam Quang, Bộ trưởng Công an cho biết, dự thảo Luật trình Quốc hội gồm 7 chương, 41 điều, tập trung vào các nội dung về phạm vi điều chỉnh, phân loại công trình, biện pháp bảo vệ và lực lượng bảo vệ.

Về phạm vi điều chỉnh, dự thảo quy định nguyên tắc bảo vệ, tiêu chí xác định, thẩm quyền xác định, biện pháp bảo vệ, lực lượng bảo vệ, quyền, nghĩa vụ, trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, công dân trong bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia; quản lý công trình an ninh, khu an ninh; chính sách trong hoạt động bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia.

Đồng thời, dự thảo quy định loại trừ việc bảo vệ công trình quốc phòng, khu quân sự theo quy định của Luật Quản lý, bảo vệ công trình quốc phòng và khu quân sự.

Đại tướng Lương Tam Quang, Bộ trưởng Công an, thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ trình bày Tờ trình về dự án Luật Bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia.

Đáng chú ý, dự thảo Luật quy định công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia gồm 3 nhóm.

Nhóm thứ nhất là công trình trọng điểm về an ninh quốc gia, gồm các công trình thuộc khu vực trọng yếu theo quy định của pháp luật về cảnh vệ.

Nhóm thứ hai là công trình an ninh, khu an ninh. Đây là công trình, khu vực do lực lượng Công an nhân dân quản lý, sử dụng phục vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội.

Theo chức năng, nhiệm vụ, mục đích sử dụng, công trình an ninh và khu an ninh được phân thành ba loại.

Nhóm thứ ba là công trình quan trọng khác liên quan đến an ninh quốc gia, gồm các công trình thuộc chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước của các cơ quan, tổ chức, địa phương, trừ các công trình do Bộ Công an, Bộ Quốc phòng quản lý.

Theo tính chất quan trọng và yêu cầu bảo vệ, nhóm công trình này được phân thành ba loại.

Dự thảo phân cấp thẩm quyền quyết định đưa công trình vào Danh mục công trình liên quan đến an ninh quốc gia cho Thủ tướng Chính phủ đối với công trình loại I; Bộ trưởng Công an đối với công trình loại II; Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh đối với công trình loại III.

Về các biện pháp bảo vệ, đối với công trình trọng điểm về an ninh quốc gia và công trình quan trọng khác liên quan đến an ninh quốc gia, dự thảo Luật quy định theo hướng dẫn chiếu đến quy định của pháp luật chuyên ngành.

Đối với công trình an ninh, khu an ninh, dự thảo Luật quy định việc xác định phạm vi bảo vệ và biện pháp bảo vệ trên cơ sở tham khảo và bảo đảm tương đồng với quy định của pháp luật về quản lý, bảo vệ công trình quốc phòng và khu quân sự.

Về lực lượng bảo vệ, dự thảo Luật quy định lực lượng bảo vệ của Bộ Công an và lực lượng bảo vệ của cơ quan, tổ chức quản lý, sử dụng công trình; không quy định về lực lượng của Bộ Quốc phòng vì đã được điều chỉnh tại Luật Quản lý, bảo vệ công trình quốc phòng và khu quân sự.

Đồng thời, dự thảo quy định về quan hệ phối hợp giữa các lực lượng bảo vệ, trong đó có trách nhiệm phối hợp của lực lượng bảo vệ của cơ quan, tổ chức quản lý, sử dụng công trình với các lực lượng Công an, Quân đội và các lực lượng khác có liên quan.

Ngoài ra, dự thảo Luật quy định về quyền, nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân trong bảo vệ công trình; hợp tác quốc tế trong bảo vệ công trình; nội dung và trách nhiệm quản lý nhà nước về bảo vệ công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia.

Theo Chính phủ, quán triệt quan điểm chỉ đạo tại Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng pháp luật và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới, dự thảo Luật chỉ quy định những vấn đề khung, những vấn đề có tính nguyên tắc thuộc thẩm quyền của Quốc hội, còn những vấn đề thực tiễn thường xuyên biến động thì giao Chính phủ quy định để bảo đảm linh hoạt, phù hợp với thực tiễn.

Đề nghị luật hóa cụ thể điều kiện hạn chế quyền công dân

Trình bày Thẩm tra dự án Luật, Thượng tướng Lê Tấn Tới, Chủ nhiệm Ủy ban Quốc phòng, An ninh và Đối ngoại của Quốc hội cho biết, Ủy ban nhất trí với sự cần thiết ban hành Luật nhằm thể chế hóa kịp thời các chủ trương, quan điểm chỉ đạo của Đảng về bảo vệ an ninh quốc gia trong tình hình mới; khắc phục hạn chế, bất cập sau gần 20 năm thi hành Pháp lệnh năm 2007.

Đồng thời, việc ban hành Luật nhằm cụ thể hóa quy định tại khoản 2 Điều 14 Hiến pháp năm 2013 đối với các nội dung liên quan đến việc hạn chế quyền con người, quyền công dân.

Cơ quan thẩm tra đánh giá nội dung dự thảo Luật phù hợp với Hiến pháp năm 2013, cơ bản bảo đảm tính thống nhất trong hệ thống pháp luật và tương thích với các điều ước quốc tế có liên quan.

Tuy nhiên, có ý kiến đề nghị tiếp tục rà soát quy định về chế độ, chính sách đối với lực lượng bảo vệ cho phù hợp với Kết luận số 226-KL/TW; luật hóa cụ thể hơn các tiêu chí, điều kiện hạn chế quyền công dân tại Điều 20 và khoản 5 Điều 10; bảo đảm thống nhất với các luật chuyên ngành liên quan, phù hợp với Công ước Luật Biển năm 1982.

Đồng thời, cần đánh giá kỹ tính khả thi về nguồn lực, nhân lực và chi phí vận hành hệ thống giám sát kỹ thuật.

Về tên gọi, phạm vi điều chỉnh và giải thích từ ngữ, Ủy ban cơ bản nhất trí với dự thảo Luật. Tuy nhiên, có ý kiến đề nghị làm rõ ranh giới với các luật chuyên ngành, nhất là đối với công trình lưỡng dụng và hạ tầng phi vật lý như hạ tầng số, trung tâm dữ liệu.

Thượng tướng Lê Tấn Tới, Chủ nhiệm Ủy ban Quốc phòng, An ninh và Đối ngoại của Quốc hội, trình bày Báo cáo thẩm tra dự án Luật.

Cơ quan thẩm tra đề nghị hoàn thiện khái niệm công trình quan trọng liên quan đến an ninh quốc gia theo hướng tiếp cận từ vai trò, chức năng đối với an ninh quốc gia; bổ sung tiêu chí an ninh chuỗi cung ứng và hiệu ứng dây chuyền đối với các lĩnh vực điện, viễn thông, tài chính, logistics.

Về tiêu chí xác định, phân loại công trình, có ý kiến đề nghị nghiên cứu thống nhất một hệ thống tiêu chí, phương pháp phân loại; bổ sung tiêu chí định lượng cho công trình loại I, nhất là đối với an ninh năng lượng, hạ tầng số.

Theo đó, cần quy định trong Luật nguyên tắc và nhóm tiêu chí về mức độ phụ thuộc, khả năng thay thế, tính liên tục, giao Chính phủ quy định ngưỡng kỹ thuật cụ thể.

Đáng chú ý, đối với thẩm quyền của Thủ tướng Chính phủ áp dụng biện pháp bảo vệ chưa được pháp luật quy định tại khoản 5 Điều 10, cơ quan thẩm tra đề nghị luật hóa cụ thể tiêu chí “đặc biệt cấp thiết”, phạm vi, thời hạn, đầu mối chỉ huy, cơ chế báo cáo và quy trình chấm dứt áp dụng.

Đồng thời, đề nghị tham khảo Luật Tình trạng khẩn cấp quy định Thủ tướng Chính phủ chỉ áp dụng sau khi được cấp có thẩm quyền đồng ý; rà soát xây dựng nguyên tắc chung tại Chương I để quản lý thống nhất các trường hợp chưa

được pháp luật quy định trong toàn bộ dự thảo Luật.

Đối với chế độ bảo vệ khu vực cấm, khu vực bảo vệ công trình an ninh, khu an ninh tại Điều 20, có ý kiến cho rằng điều này quy định nhiều nội dung hạn chế quyền tự do đi lại, cư trú, ghi âm, ghi hình nhưng lại giao Chính phủ, Bộ trưởng Công an quy định chi tiết.

Do đó, cơ quan thẩm tra đề nghị quy định cụ thể ngay trong Luật các tiêu chí, điều kiện áp dụng biện pháp hạn chế quyền đi lại, cư trú, ghi âm, ghi hình; bổ sung nguyên tắc giám sát kỹ thuật về thu thập đúng mục đích, thời hạn lưu giữ, bảo đảm an toàn dữ liệu cá nhân.

Về thẩm quyền, trình tự, thủ tục đưa công trình vào, đưa ra khỏi Danh mục, có ý kiến đề nghị tích hợp, kế thừa kết quả thẩm định ở giai đoạn đầu tư để tránh trùng lặp với thủ tục thẩm định chủ trương đầu tư và thủ tục theo Luật Đầu tư.

Đồng thời, quy định khung thời hạn tối đa cho từng bước thủ tục, bổ sung thủ tục rút gọn khi công trình hết hạn sử dụng hoặc bị phá hủy; quy định bắt buộc có ý kiến thống nhất của bộ quản lý ngành chuyên môn trước khi quyết định.

Đối với biện pháp áp dụng tại khu vực bảo vệ, hành lang bảo vệ công trình quan trọng khác liên quan đến an ninh quốc gia, cơ quan thẩm tra đề nghị quy định phân hóa theo từng loại công trình; quy định khung giới hạn tối đa cho khu vực, hành lang bảo vệ, thể hiện trên bản đồ và cơ sở dữ liệu đất đai.

Đồng thời, khẳng định thẩm quyền cho phép cư trú, sản xuất trong hành lang bảo vệ phải thuộc cơ quan nhà nước có thẩm quyền; đơn vị quản lý công trình, kể cả doanh nghiệp, chỉ tham gia ý kiến về kỹ thuật.

Về lực lượng bảo vệ và chế độ, chính sách, có ý kiến đề nghị phân định rõ phạm vi: Lực lượng Công an làm nòng cốt bảo vệ công trình loại I, công trình an ninh; lực lượng của cơ quan, doanh nghiệp trực tiếp bảo vệ công trình loại II, loại III.

Cơ quan thẩm tra cũng đề nghị bổ sung trách nhiệm của chính quyền cấp xã, lực lượng an ninh cơ sở và chính sách phát huy vai trò cộng đồng dân cư, người có uy tín; làm rõ cơ chế phối hợp giữa Công an và Quân đội tại địa bàn đặc thù quốc phòng và công trình lưỡng dụng như cảng hàng không.

Đối với điều khoản chuyển tiếp, đề nghị quy định rõ thời hạn rà soát Danh mục cũ và nguyên tắc không hồi tố đối với hoạt động cư trú, sản xuất hợp pháp đã có từ trước.

Ủy ban Quốc phòng, An ninh và Đối ngoại đề nghị các đại biểu Quốc hội tập trung thảo luận về sự phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng, tính hợp hiến, nhất là các quy định hạn chế quyền con người, quyền công dân; tiêu chí xác định, phân loại công trình; thẩm quyền áp dụng biện pháp bảo vệ trong trường hợp đặc biệt cấp thiết; chế độ bảo vệ, trách nhiệm phối hợp và các quy định chuyển tiếp.

Theo nhandan.vn